

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 28 de febrer del 2017.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY i els Magistrats M.I. Sr. Vincent ANIÈRE i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En data 3 de juliol de 2014 la representació processal del Sr. A, formulava demanda de separació matrimonial, a l'atenció de la Sra. N, sol·licitant que es dictés sentència acordant els pronunciaments que considerava pertinents en relació a la separació dels consorts, als aliments dels fills, que proposa es fixin en 300 €/mes per a cada fill, més el 50% de les despeses acadèmiques, l'ús del domicili conjugal, que proposa s'atribueixi a la Sra. N per mentre convisqui amb els fills i, amb un límit de vuit (8) anys.

La Sra. N va contestar la demanda, oposant-se a la mateixa.

II.- La Sentència dictada per l'Hble. Batlle en data 22-07-2016 decidir:

“Estimar substancialment la demanda de separació matrimonial promoguda en data 3 de juliol de 2014 pel Sr. A a l’atenció de la Sra. N; declarar la separació matrimonial dels referits esposos, quedant dispensats del deure de convivència, com també la dissolució del règim econòmic matrimonial. A l’ensem, escau:

** Establir una pensió alimentària a càrrec del pare de 600 € mensuals (300 € per a cadascun dels seus fills) i disposar el pagament per meitats de les despeses acadèmiques.*

** Declarar que no hi ha lloc a modificar el Conveni de 11 de juny de 2012, en particular els pactes quart D/ i sisè, que porten respectivament sobre l’ús del domicili que havia estat el familiar i, l’establiment d’una pensió compensatòria a càrrec del Sr. A i, en favor de la Sra. N, que s’han de considerar com a plenament vàlids i eficaços.*

No procedeix efectuar especial condemna en costes.”

III.- Contra l’esmentada resolució formula recurs d’apel·lació la representació processal del Sr. A, i, en virtut dels arguments que exposa en el seu escrit de conclusions de data 22-11-2016, demana que es dicti sentència per la qual, modificant l’apel·lada, es declari que no hi ha lloc a fixar pensió compensatòria a favor de l’esposa, s’adjudiqui a la Sra. N l’ús del domicili familiar fins que els fills del matrimoni assoleixin les edats de 30 i 27 anys, i es deslliuri al Sr. A d’efectuar aportacions en concepte de pensions d’aliments i/o despeses acadèmiques del fill gran O.

Altrament, la representació processal de la Sra. N, en el seu escrit de contesta a les conclusions de data 16-12-2016, demana confirmar íntegrament la sentència dictada en primera instància, condemnant al Sr. A al pagament de les costes d’aquesta segona instància, inclosos els honoraris d’advocat i de procurador d’aquesta part.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY.

FONAMENTS DE DRET

I.- El recurs del Sr. A impugna tres extrems de la sentència d'instància. En primer terme, considera que durant la tramitació del plet a primera instància, el fill O ha complert 24 anys i ha acabat els seus estudis de disseny a Barcelona, treballa ocasionalment obtenint uns 4.000 euros anuals, disposa d'uns estalvis de 6.422,63 euros (maig 2015) i compta amb una beca de 6.000 euros anuals del M.I. Govern d'Andorra per ampliar la seva formació. Per tot això, entén que no ha de seguir sostenint al fill gran.

En segon terme, respecte de la pensió compensatòria, l'òrgan judicial d'instància manifesta que el conveni regulador de 14-01-2012 s'ha de mantenir. Afirmar que les pensions es poden modificar atès que les circumstàncies han variat substancialment, ja que el recurrent ha passat de percebre 4.500 euros mensuals a 1.800 i viu de lloguer amb la seva parella. Conseqüentment, sol·licita la seva extinció.

I, en darrer terme, respecte de l'atribució de l'ús del domicili familiar, la Batllia es remet al conveni regulador de 2012. Consta que l'únic patrimoni de l'espòs és el 50% del pis que ocupa la Sra. N i com que la decisió del conveni era inidònia (fins a la venda), s'ha de fixar l'ús a favor de l'esposa mentre els fills no assoleixin les edats de 30 i 27 anys.

II.- El primer greuge adreçat a extingir la pensió d'aliments a favor del fill O no pot ésser acollit per les següents raons. Els aliments a favor dels fills majors d'edat inclouen la formació. Aquesta Sala (rotlle 4/2016) ja ha tingut ocasió de pronunciar-se al respecte:

“En segon lloc, aquesta Sala considera que dins del contingut dels aliments formen part dels mateixos tot el que és indispensable per el

manteniment, l'habitatge, el vestit i l'assistència mèdica de la persona alimentada, i també les despeses per a la formació si aquesta és menor i per a la continuació de la formació, un cop assolida la majoria d'edat, si no l'ha acabada abans per una causa que no li és imputable, sempre que mantingui un rendiment regular.

En el present cas no és un menor d'edat, de manera que els aliments es presten com un deure derivat de la potestat i on el judici de proporcionalitat entre les necessitats del menor i les possibilitats econòmiques de l'alimentant determinen la seva quantia, sinó que es tracta dels aliments a favor d'un fill major d'edat.

En aquests darrers casos, els aliments inclouen allò que esdevé indispensable pel manteniment, habitatge, vestit i assistència mèdica, així com les despeses de continuació de la formació. Però aquests aliments ja no troben el seu fonament en el deure de la potestat parental, tota vegada que els fills ja són majors d'edat i, per tant, aquesta s'ha extingit.

Pel que es refereix a la formació, que són les despeses que es reclamen en el present procediment, s'ha d'entendre que només s'hauran de seguir abonant quan l'alimentat obté un rendiment regular, mentre que quan l'actitud del fill major d'edat és passiva respecte de la recerca de feina o amb la continuació de la formació, aquesta no procedeix".

En el cas que ara s'analitza, els arguments del progenitor per a fer cessar la pensió d'aliments no tenen a veure amb la manca d'obtenció d'un rendiment regular, sinó que s'exposa que ha acabat els estudis de disseny, ha obtingut uns ingressos de 4.000 euros anuals pel treball que ha realitzat i que ha rebut una beca del M.I. Govern per ampliació de formació per import de 6.000 euros.

De la prova de confessió de la Sra. N, ressort que el fill O l'any 2005 estava finalitzant el projecte per a poder cursar estudis d'arquitectura, de manera que a això respon la beca d'ampliació dels seus estudis. El fet que treballi ocasionalment i que rebi aquesta beca no justifiquen que la pensió d'aliments, de 300 euros, que abona el seu pare pugui ésser extingida, tota vegada que no s'ha acreditat, ni tan sols al·legat davant la Sala que el seu rendiment no sigui regular o adequat, ni tampoc s'ha provat que el fill amb la beca de formació i els ingressos que obté pugui fer front a totes les partides que inclouen els seus aliments, de manera que el motiu ha de decaure.

III.- El segon i el tercer dels motius es destinen a combatre l'argumentació de primera instància que mantenen la pensió compensatòria i l'atribució de l'ús de l'habitatge perquè així han estat pactats en el conveni regulador.

Assisteix la raó a la part recurrent quan sustenta que les mesures contingudes en el conveni regulador, a l'igual que succeeix amb les establertes per resolució judicial, poden ésser modificades si es produeix una alteració substancial de les circumstàncies que es van prendre en consideració quan foren adoptades.

Pel que fa a la pensió compensatòria, l'argument de la part recurrent rau en la pèrdua d'ingressos en relació al moment de la signatura del conveni regulador de 14-01-2012. Assenyala que en aquell moment percebia 4.500 euros mensuals mentre que l'esposa obtenia al voltant de 1.500 euros. Ara exposa que obté 1.800 euros mensuals, com a professor i intermediari, alhora que viu de lloguer amb la seva parella. Exposa que no existeix ara desequilibri ni pot econòmicament abonar la pensió de 900 euros.

Aquest motiu no pot ésser acollit per les següents raons. Resta acreditat a les actuacions que segons els extractes dels comptes del Banc xxxxxxxxxx, la recurrent obté uns ingressos mensuals que es situen al voltant

dels 1.800 euros. No es coneix quin fou el destí de la quantitat rebuda el 13-01-2014 de 37.877,19 euros per part del grup P....., sense que s'hagi donat una explicació del destí d'aquesta quantitat. Tampoc s'ha explicat el perquè disposa de targetes d'Intervalor al seu nom i les reparteix, sense rebre cap retribució –segons afirma-, a la vegada que afirma que per la intermediació de la comptabilitat del negoci Alternativa ha percebut només 40 euros mensuals.

Aquestes darreres afirmacions no són creïbles per part de la Sala. En primer lloc, perquè les liberalitats no es presumeixen i esdevé estrany i difícil d'admetre que es reparteixin targes d'Intervalor o s'actui d'intermediari en una comptabilitat sense percebre pràcticament cap ingrés. Però, a més, de les actuacions ressurt que si només percebés 1.800 euros mensuals, de les classes que imparteix, i restades les pensions d'aliments de 600 euros pels fills, pugui efectuar transferències de 1.000 a 1.600 euros mensuals com a contribució a les despeses de la seva parella. I l'explicació és que els ingressos que ha obtingut el recurrent van més enllà dels 1.800 euros que exposa, com ho prova la contribució mensual que efectua, la manca d'explicació del destí del numerari rebut o les intermediacions "gratuïtes" que realitza.

En definitiva, aquesta Sala en virtut del material probatori que existeix i dels indicis que reflecteixen una superior capacitat econòmica no pot entendre acreditada una alteració substancial dels ingressos de la part recurrent que pugui justificar l'extinció de la pensió compensatòria.

Quant a l'atribució de l'ús de l'habitatge familiar, el conveni de 14-01-2012 establia que la Sra. N podrà gaudir de l'ús de les unitats immobiliàries en tant ambdós consorts, de mutu acord, no procedeixin a la venda de les mateixes".

Encerta el recurrent quan exposa que la solució establerta en el conveni resulta inidònia, tota vegada que deixa exclusivament en mans de

l'adjudicatària de l'ús que aquest es pugui extinguir o no. En efecte, n'hi ha prou que es negui a la venda del bé immoble per tal que l'atribució de l'ús al seu favor es mantingui.

Consegüentment, s'ha d'exposar que l'atribució de l'ús del domicili familiar a un dels progenitors es perllonga en el temps, mentre hi ha fills menors d'edat, fins que aquests assoleixen la majoria d'edat o s'extingeix la guarda (cfr. emancipació) i quan els fills són majors d'edat, el criteri d'atribució de l'ús ja no pot ser el de la guarda dels menors per part de l'adjudicatari de l'ús, sinó que ha de ser el criteri de la necessitat.

En el cas present, atès que el bé immoble pertany al 50% als consorts, i que s'admet pel recurrent que l'ús ha de continuar pertanyent a l'esposa, s'ha de fixar un termini, tota vegada que assolida la majoria d'edat pels fills o en absència de fills, el paràmetre d'atribució de l'ús del domicili familiar és la temporalitat; ço que en aquest cas no es produïa ja que la solució adoptada permetia, per la sola voluntat d'un dels consorts, que l'atribució de l'ús esdevingués indefinida.

Des d'aquestes premisses, s'ha d'acollir el motiu de recurs i fixar la temporalitat del dret d'ús en sis anys a comptar de la data de la present sentència; moment en el que cadascun dels consorts podrà exercitar la divisió de la cosa comuna si no assoleixen de mutu acord la venda del bé immoble o l'adjudicació a un dels consorts.

IV.- L'estimació parcial del recurs justifica la no imposició de les costes processals d'aquesta alçada.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR PARCIALMENT el recurs interposat per la representació processal del Sr. A contra la sentència, de data 22-07-2016, dictada per l'Hble. Batlle i revocar la seva part decisòria exclusivament quant a l'atribució de l'ús del domicili familiar a favor de la Sra. N, que es fixa en sis anys a comptar de la data de la present sentència; moment en el que cadascun dels consorts podrà exercitar la divisió de la cosa comuna si no assoleixen de mutu acord la venda del bé immoble o l'adjudicació a un dels consorts.

No procedeix efectuar imposició de les costes processals d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-